PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807
Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 20 lir, finančni in pravni 35 lir, osmrtnice 30 lir.
NAROČNINA
Cona A: mesečna 172, četrtletna 510, polletna 1000, celoletna 1980 lir; Cona B: 120, 350, 700, 1380 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din.
Čekovni račun na ime «Ljudska založba»: Trst 11-5156; Reka 45-301; Ljubljana 20-016.

Leto III - Cena 8 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST sreda, 23. julija 1947 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 650

Osvobodilna fronta in duhovščina

Na nedeljskem sestanku aktivistov Osvobodilne fronte se je več tovarišev dotaknilo vprašanja duhovščine in njenega odnosa do Osvobodilne fronte tako za časa narodno osvobodilne borbe kakor po osvoboditvi do danes.

Medtem ko je primorska duhovščina skoro v celoti podprla Osvobodilno fronto v borbi za naše nacionalne, gospodarske in politične pravice (ki tvorijo še danes njeno osnovno jedro ter s tem glavne točke slovansko italijanske antifašistične unije), je njen odnos do Osvobodilne fronte po osvoboditvi v neštetih primerih dosegel celo odkrito sovražno stališče, s katerega se danes proti Osvobodilni fronti pogrevajo isti «argumenti», ki se jih je v zvezi z nacisti posluževalo narodno izdajalsko domobranstvo, dasi takrat taki «argumenti» primorske duhovščine niso mogli prepričati, da bi odrekla svoje sodelovanje in se odkrito postavila na stran zatiralcev našega naroda.

Kje tiči torej vzrok, da se primorska duhovščina v coni A, v obsegu, ki se ne more več smatrati kot redek in posamezen primer, nahaja danes na istih pozicijah, ki so del slovenske duhovščine za časa narodno-osvobodilne borbe privedle v slepo ulico narodnega izdajstva?

Analiza sedanjega mednarodnega položaja nam nudi odgovor tudi na to vprašanje. Kakor je poudaril že tov. dr. Ferfolja, je naše nacionalno vprašanje bilo rešeno le na pol zaradi nasprotovanja zapadnih velesil, zlasti ZDA in Velike Britanije. To nasprotovanje izhaja iz načrtov, ki jih svetovne imperialistične sile imajo v zvezi s poskusi gospodarskega zasužnjevanja srednje in južnovzhodne Evrope. Zato smo tudi v Trstu in coni A izpostavljeni pritisku teh sil, ki morajo temeljito «očistiti» teren, če se hočejo tem ciljem vsaj približati. (Na isti način čistijo teren na Kitajskem, v Indoneziji, v Grčiji itd.; na istih osnovah je zasnovana tudi ameriška «pomoč» Evropi).

V to ofenzivo ameriškega imperializma proti naprednim družbenim silam se vključuje tudi Vatikan, ki — kakor vedno — tudi danes predstavlja močno oporo najreakcionarnejšemu konservativizmu zaradi vpliva, ki ga s pomočjo duhovščine ima na verno ljudstvo. Interesi vere so tu izven debate in zato izven nevarnosti, kakor so bili izven nevarnosti n. pr. za časa francoske revolucije. Borba je tudi takrat tekla med naprednimi silami in gospodarskim ter političnim privilegijem. Tudi takrat je Cerkev podpirala monarhijo in privilegij (cerkev je bila takrat najmočnejši veleposestnik v Franciji). Isto se je zgodilo v Španiji. Materialno je v Franciji cerkev precej izgubila, vera nič. Danes so francoski katoličani kulturno med prvimi v Evropi, z močnimi naprednimi tendencami.

V podobnem položaju se nahajamo danes. Gesla, ki jih uporablja katoliško časopisje so do pičice enaka onim, ki z njimi strašijo najreakcionarnejši časopisi, skladno z imperialističnimi smernicami Trumanove «doktrine». Krona vseh je borba proti komunizmu. Komunizem, to je pravi Antikrist, sam Satan v človeški podobi; njegovih zločinov ni mogoče našteti: «uničuje vero, uničuje družino, uničuje zasebno lastnino, uničuje človeško osebnost in dostojanstvo; iz človeka naredi brezdušni stroj, številko v brezdušnem državnem aparatu, brez svobodne volje, brez svojega mnenja, robota najnižje živalske vrste, ki skoraj ni več niti žival». In vse to pišejo z največjo resnostjo ne morda zato, ker to sami verujejo, ampak le zato, ker je na svetu še vse preveč ljudi, ki podobne neumnosti celo verjamejo.

Čemu? Ne zato, ker gre za obrambo vere, ampak zaradi vedno istega privilegija maloštevilnih izbrancev, ki sicer ne bodo videli nebeškega kraljestva, a se kljub temu ne morejo odreči lahkemu zaslužku na račun in na škodo vernega, družinskega, dostojanstvenega in svobodno izkoriščanega mezdnega delavca. Pri tem privilegiju ima svoj delež tudi Vatikan. (Pred kratkim smo brali, da je Vatikan dal posojilo Tovarni Fiat. To je le en primer, ki je dosegel javnost).

Zato se tudi del primorske duhovščine v coni A v svojem časopisju zaganja v komunizem, v Osvobodilno fronto, v Slovansko italijansko antifašistično unijo, v Jugoslavijo, v Sovjetsko zvezo in v vse države, ki so odpravile gospodarski, socialni in politični privilegij (in s tem tudi privilegij, ki ga uživa Cerkev kot gospodarska ustanova), medtem ko se nikdar ne zaganja v države, kjer milijoni brezposelnih trpe lakoto in pomanjkanje, in ki na nečloveški način izkoriščajo v brezpravno suženjstvo potisnjene kolonialne narode.

Zato hočejo tudi del primorskih Slovencev pod Italijo in one, ki bodo ostali v mejah STO-ja s svojo propagando proti osvobodilni fronti vkleniti v voz imperialističnega zasužnjevanja, ki je Slovence vedno tlačil in ki upa, da bo v bodoče isto počenjal vsaj z onimi, ki jih je odtrgal od njihovega matičnega telesa.

Mi, ki verujemo v kremenite nacionalne osnove primorskih Slovencev, smo prepričani, da bo tudi ta poskus imperialističnih sil — od podpori Vatikana — prav tako propadel, kot je propadel poskus zasužnjenja slovenskega naroda najprej italijanskemu fašizmu in nato germanski nacistični rasi.

Poljski narodni praznik

22. julija 1944. je bil v osvobojenem Helmu postavljen Poljski komitet narodne osvoboditve

Varšava, 22. - 22. julija 1944 je bil v Helmu postavljen Poljski komitet narodne osvoboditve, ki je istega dne izdal Julijski manifest.

21. julija 1944 se je v osvobojenem Helmu sestal Poljski narodni svet pod predsedstvom sedanjega predsednika poljske republike Boleslava Bieruta. Na tej seji je Poljski narodni svet prevzel poveljstvo nad novo rojeno poljsko armado, ki je bila ustanovljena iz I. poljske armije, vračajoče se skupno z Rdečo armado, in iz Narodne armije, ki se je borila v okupirani Poljski.

V manifestu je Poljski komitet narodne osvoboditve javil vsem Poljakom, da bo delal po ustavi od 21. marca 1921, ker je bila ta ustava pravno sprejeta.

Ob priliki narodnega praznika so poljske demokratične stranke izdale na ljudstvo proglas, v katerem pravijo, da se pri utrjevanju slovanske enotnosti ne sme pozabiti, da se ureditev sveta nadaljuje kljub povzročiteljem neredov, ki hočejo obnovliti nemški imperializem.

Predsednik vlade FLRJ maršal Tito je poslal ministrskemu predsedniku Cyrankijewiczu voščilno brzojavko.

Na nekem zborovanju ob proslavi narodnega praznika je namestnik ministra za narodno obrambo Jaroszewicz izjavil, da so poljske meje na Odri, Nisi in Baltiku dokončne in da ne bo mogla nobena sila na svetu odvzeti Poljski teh pokrajin. Omenil je nato poljski doprinos v vojni in zaključil: «Napredujemo po veliki poti nasproti ljudski demokraciji in srečni Poljski».

Ob priliki narodnega praznika so bile po vseh mestih večje ljudske manifestacije.

Protest ameriških veteranov proti podpiranju grške vlade

New York, 22. — Odbor ameriških veteranov iz druge svetovne vojne je izglasoval resolucijo proti brezpogojni finančni in vojaški pomoči, ki jo vlada ZDA daje sedanji grški policijski vladi.

Resolucija dodaja, da obstoja nevarnost, da bodo ameriški krediti uporabljeni za rehabilitacijo nemške vojaške sile in za obnovo nemške industrije brez primernega nadzorstva, kakor se je to zgodilo po prvi svetovni vojni.

Odbor je tudi ostro kritiziral zadnjo pošiljko 130 milijonov nabojev na Kitajsko v podporo Čangkajškove vlade.

Iz Aten poročajo, da je tamkajšnje porotno sodišče obsodilo na smrt 3 člane EAM-a.

Albanski uradni krogi poročajo, da so grška letala zadnje čase ponovno letala nad albanskim ozemljem. Tudi grški vojaki so večkrat prekoračili albansko mejo in so s strojnicami obstreljevali obmejne stražnice.

Razvoj šolstva na Poljskem

Varšava, 22. (PAP) — Ob priliki narodnega praznika piše tisk o šolski reformi, ki je delovnemu ljudstvu mesta in dežele omogočila izobraževanje.

Sedaj je na Poljskem 3735 otroških vrtcev, v katerih je prostora za 103.000 otrok.

Tudi v osnovnih in srednjih šolah je opaziti velike spremembe. V osnovnih šolah je sedaj 3,345.000 učencev in število šol znaša 21.000 s 72.000 učitelji. 757 srednjih šol obiskuje 225.000 učencev. 320.000 učencev obiskuje strokovne šole in tečaje. Visoke šole obiskuje 81.000 dijakov.

Tudi na področju kulture in umetnosti so dosegli velike uspehe. Na Poljskem se tiska sedaj 700 dnevnikov in periodičnih listov. V prvih petih mesecih t. l. so na Poljskem objavili 1899 knjig in 18 milijonov izvodov šolskih priročnikov.

Praga - prestolnica mladine

Praga, 22. (CTK) — Za časa mladinskega festivala, ki bo trajal do 17. avgusta, bo Praga svetovna prestolnica mladine.

Do sedaj je francoska delegacija najštevilnejša in šteje 2000 delegatov. Ameriška delegacija, ki bi morala šteti 200 mladincev včlanjenih v CIO in v druge sindikalne organizacije ter dijake univerz v Yali in Harvardu kakor tudi židovske in črne dijake in delavce, je naletela na težkoče, tako da je do sedaj prispelo v Prago samo 26 Američanov. Prišli sta tudi dve palestinski delegaciji, ena židovska, druga pa, ki jo sestavljajo Arabci in Židje, je sedaj v Jugoslaviji na mladinski progi in bo od tam prišla v Prago. Egiptu je uspelo poslati samo dva delegata. Računajo, da bo pri festivalu udeleženih kakih 10.000 tujcev in 20.000 Čehoslovakov.

Tajnik svetovne mladinske zveze je nagovoril mladino in poudaril, da želi zveza sodelovanja z OZN, v kateri vidi edino sredstvo za bodočo srečo sveta. Izjavil je tudi, da je zveza poslala svojega zastopnika v Grčijo, kjer bo prisostvoval procesu proti članom EPON-a, ki je največja grška mladinska organizacija.

Nova tovarna traktorjev na Poljskem

Varšava, 22. (PAP) — Ob uradni otvoritvi prve tovarne traktorjev na Poljskem, «Ursus» so izročili 30 traktorjev ministrstvu za industrijo.

Minister za industrijo Minc je v nagovoru na delavce med drugim izjavil, da se s tem stvarno začenja motorizacija v poljedelstvu na podlagi triletnega načrta.

ZAGREB. — V sredo 23. t. m. se bo pred okrožnim ljudskim sodiščem v Zagrebu začela razprava proti ustaškim in gestapovskim teroristom in vohunom, ki pripadajo skupini Ivana Matošića.

LENINGRAD. — Iz Moskve je prispela v Leningrad albanska vladna delegacija pod vodstvom Envera Hodže.

NAMEN MARSHALLOVEGA NAČRTA

je, obnoviti Evropo okrog kapitalistične Nemčije, piše «Daily Worker»

Pariz, 22. — Stirje tehnični odbori pariške konference za evropsko «gospodarsko sodelovanje» so se sestali. Izvolili so predsednike posameznih odborov.

V ospredju političnih vprašanj je še vedno francoski odpor proti ameriški zasnovi prvenstvene obnove Nemčije. Tako je francoski poslanik v ZDA Bonnet izjavil, da upa, da se bo našla možnost sporazuma med Francijo, Anglijo in ZDA glede rešitve nemškega vprašanja. Angleški tisk poroča v zvezi s tem iz ZDA, da se je Amerika z ozirom na francoski protest in Bevinovo prizadevanje nerada podala in da je odložila do konca septembra izvršitev industrijskega načrta za zapadno Nemčijo. Dopisnik «Daily Worker-ja» pravi, da so Marshallova navodila generalu Clayu postala jasna in sicer da vsebujejo evropsko obnovo okoli kapitalistične Nemčije.

Da se ZDA obvarujejo počitka, da hočejo zapostaviti interese Francije na račun Nemčije, ki bi se s povečano proizvodnjo jekla zopet oborožila, so v svojo obrambo navajale, da je ta strah nepotreben in da so zato ponudile pakt štirih velesil proti Nemčiji, ki se zaradi odsotnosti Sovjetske zveze lahko spremeni v pakt treh. Svetovni tisk je zaradi tega sklepal, da predlaga Marshall proti Nemčiji vojaško zvezo Anglije, Francije in ZDA. Francosko zunanje ministrstvo seveda zanika to vest.

V nedeljo je imel Ramadier v Pertinianu govor, v katerem je izjavil, da treba napeti vse sile, da se pridobi Sovjetska zveza za gospodarsko sodelovanje. Ameriški krogi se sklicujejo tudi na poluradno izjavo državnega podtajnika Norman Armoura, ki je dejal, da bi večje število udeležencev na pariški konferenci — s čemer je mislil Sovjetsko zvezo in vzhodne evropske države — dovedlo napore konference do večjega uspeha. Ameriški politični krogi bi bili za primer sovjetskega sodelovanja pripravljeni spremeniti svojo formulo o gospodarski pomoči, samo da bi zadovoljili Sovjetsko zvezo.

«Humanité» se razburja zaradi obnove Porurja in piše: «Ramadier poziva, da je treba prenagati sovjetsko nezaupanje, kakor da bi to nezaupanje ne povzročili mednarodni manevri, pri katerih sta sodelovala Bidault in Bevin. «Combat» je mnenja, da ne misli niče na obnovo Evrope brez Nemčije, toda da bi bilo treba obnoviti Nemčijo pred ostalo Evropo, to ne gre. Nemčija, nadaljuje list, se bo v bodoče zopet lahko mirno razvijala, toda to šele tedaj, ko bo Evropa splošno organizirana.

«New York Times» piše, da so izgledi za ugodno žetev najmočnejše orožje Sovjetske zveze proti Marshallovemu načrtu. Ti izgledi zagotavljajo vzhodnim državam praktično pomoč in so Sovjetsko zvezo dovedli do nadaljevanja trgovinskih pogajanj z Anglijo. Sedaj bo Sovjetska zveza Angliji lahko dobavila milijon ton žita, kakor tudi les in konservirane ribe.

Po vesteh iz Washingtona nameravajo ZDA pomagati Evropi s približnim zneskom 2 milijard in 300 milijonov dolarjev, medtem ko so prvotno govorili o 5 milijardah. Nižjo vsoto so ameriški finančniki preračunali na podlagi primanjkljajev, ki jih imajo posamezne države v zadnjih 18 mesecih.

HUDI BOJI NA JAVI

Poziv republikanskega ministrskega predsednika na svetovno javnost

Batavija, 22. — Poročevalski urad nizozemske mornarice poroča, da so se nizozemske edinice 21. julija izkrcale v Banjawangi na vzhodni obali Jave, kakor tudi na severni obali tega otoka.

Republikanski radio poroča, da so na področju Banjawangi, kjer so se izkrcale nizozemske čete, v teku ostri boji. Nizozemci so prešli v napad tudi južno od Samaranga. Tudi južno in vzhodno od Batavije so v teku hudi boji.

Republikanski ministrski predsednik je pozval svetovno javnost in predvsem avstralsko ljudstvo, naj posreduje, da se napravi konec nizozemskemu napadu. Avstralska sindikalna zveza je objavila resolucijo, da bo prisiljena spremeniti svoje stališče do zadnjega dogovora o razkladanju nizozemskih ladij v Avstraliji in da bo znova uvedla veto, če se bodo Nizozemci posluževali letalstva pri sedanjih bojih.

V londonskih krogih ne izključujejo možnosti, da bosta Indija in Kitajska predložili indonezijsko zadevo Varnostnemu svetu OZN.

Pogajanja v Franciji za ureditev mezd in plač

Pariz, 22. — Predsednik vlade Ramadier bo jutri sprejel zastopnike delavskih sindikatov in zastopnike delodajalcev. Sindikati in delodajalci vodijo pogajanja za ureditev mezd in plač, pri čemer zahtevajo sindikati povišek življenjskega minimuma, delodajalci pa povišanje cen izdelkov. Delodajalci hočejo tudi dobaviti kmetovalcem v veliki množini stroje, da bi s tem prišli do znižanja cen poljskim pridelkom.

Javnost je sprejela navedena pogajanja sindikatov z zadovoljstvom. Nekateri pa vidijo v tem poseganje sindikatov v pravice vlade. Vlada smatra, da posegajo sindikati v splošno gospodarsko politiko in da mora prevzeti vlada nadaljnjo iniciativo za pogajanja.

Zenklove izjave o Nemčiji in pariški konferenci

Praga, 22. (CTK) — Vladni podpredsednik dr. Zenkl je na nekem zborovanju izjavil, da je nemška nevarnost še vedno velika in da bo obstojala vse dotlej, dokler ne bodo Nemci prevzgojeni. Zenkl je nadaljeval, da zavezniške pogodbe, ki jih je Češkoslovaška sklenila s Sovjetsko zvezo in drugimi slovanskimi državami, niso bile sklenjene iz osvajalnih namenov temveč za obrambo pred Nemčijo. O stališču Češkoslovaške glede Marshallovega načrta je Zenkl izjavil; da bi sodelovanje Češke pri pariški konferenci ne bilo v skladu z duhom češkoslovaško-sovjetskega zavezništva.

Obnovitvena dela v Beogradu

Beograd, 22. (Tanjug) — V zadnjih treh mesecih je 12.000 članov beograjske Ljudske fronte prostovoljno delalo 384.000 ur pri raznih obnovitvenih delih. Člani Ljudske fronte delajo sedaj v dvajsetih važnih tovarnah. Dela se dnevno udeleži povprečno 1200 oseb. Od 15. julija dalje dela dnevno nad 100 meščanov pri gradnji avtomobilske ceste Beograd-Zagreb.

Nova železniška postaja v Sarajevu

V Sarajevu so nedavno pričeli graditi novo železniško postajo, ki bo dolga 1000 in široka 70 m. Sarajevski železniški vozel bo sestavljen iz glavne potniške postaje za normalnotirno in ozkotirno progo, tehnične postaje, kurilnice in tovorne postaje. Postaja bo zgrajena iz belega kamna ter bo ena izmed najmodernejših železniških postaj v Jugoslaviji.

Šovinizem potvarja resnico

V včerajšnjem članku «S falzifikati proti slovenski šoli» smo s točnimi številkami pokazali, kako na debelo ponareja «Voce libera» v našo škodo statistiko učencev tržaških slovenskih osnovnih šol. Šovinističnemu časopisju ne uspe zakriti svojega fašističnega hotenja z obtožbami v stilu reka «Reci ti njemu, da ne reče on tebi». Govori o pravicah in potrebah vseh narodnosti, a v isti sapi očita ZVU, da ima «slabost privilegiranja šovinističnih skupin», pri čemer seveda misli slovensko ljudstvo Trsta. Tudi «L'Emancipazione» v članku «Si tenta di dare a Trieste più scuole slovene che a Lubiana» hinavsko zavija oči in se pri tem iznebi zlate resnice, «da je organizacija šolstva zaradi potrebe prebivalstva, a ne obratno». Točno, gospodje! Toda o potrebah prebivalstva bo govorilo prebivalstvo samo in ne vi. In prav po načelu, ki ste ga nehote izpovedali, bo slovensko prebivalstvo samo ugotavljalo potrebo po svojih šolah. «L'Emancipazione» piše, da je največja težava pri ustanovljanju šol njih «obljudenje».

Naj si gospodje ne delajo sivih las. To težavo si bomo naložili na svoja lastna ramena: za populacijo svojih šol bo skrbelo slovensko ljudstvo STO-ja.

Žal nam je, da se pri tem ne bomo mogli ozirati na javkanje časopisja, da plačuje Italija tudi slovenske šole. Ne glede na to, da si želimo, da bi sedanje stanje čimprej nehalo in da bi plačevanje šolskih stroškov prešlo na proračun STO-ja, mislimo, da bo Italija ostala slovenskemu šolstvu velika dolžnica, saj ni dve desetletji, ko smo bili njeni državljani in pošteni davkoplačevalci, izdala za slovensko šolstvo niti fickA. Kako to, da so sedaj postali nakrat tako skopi, ko pa so bili v času fašizma s šolami, toda s fašističnimi potujčevalnicami «Italia Redenta», tako radodarni, da so jih odpirali za najmanjše število učencev. Poznamo njihovo tedanjo vnemo in sedanjo skrb. Ta skrb jim je zmešala pamet, da vidijo tudi številke narobe in falzificirajo na debelo. Včeraj smo že osvetlili nekaj takih falzifikatov. Na podlagi teh je «Voce libera» tudi izračunala, da pride na slovenskih osnovnih šolah na nega učitelja 14,5 učencev. Resnica pa je malo drugačna. Naše ugotovitve nam pokažejo, da je poleg didaktičnih ravnateljev na naših šolah v tržaški občini 119 učiteljev, od katerih 101 ima svoj razred, medtem ko so ostali šolski upravitelji in tajniki. Pravilno izveden račun nam torej da povprečje 27,5 učenca na enega učitelja; prav toliko, kolikor jih je naračunala «Voce libera» za italijanske šole, če... če se seveda ta histerična furija ni zmotila tudi pri tem računu. Znano nam je, da imajo na italijanskih šolah mnogo nadštevilnih učiteljev, ki ne delajo drugega, kot da prejemajo plačo ali pa je njihovo edino delo, da opoldne nadzorujejo delitev hrane v šolski refekciji. To za sedaj samo konstatiramo, kakor tudi konstatiramo, da je nastavljen učitelj v Sv. Križu za samo štiri italijanske učence. Le kaj bi rekla «Voce libera», če bi se mi «predrznili» zahtevati učitelja za štiri slovenske učence? Ponavljamo: ne očitamo tega. Če je gospod didaktični ravnatelj Ferretti poštenejši in bolj resnicoljuben od «Voce libera», ne bo zatajil, da je dobil seznam svetokriških šolskih otrok italijanske narodnosti preko prof. Ferlana in naših rok.

Ob tem se nam vsiljuje drugo vprašanje. Le kaj bi rekla «Voce libera», če bi mi prosili italijanske učitelje, da nam dajo sezname svojih učencev slovenske narodnosti?

Ustanovni kongres KP STO-ja bo 31. avgusta t. l.

Glavni odbor komunistične partije JK sporoča:

Glavni odbor komunistične stranke Julijske krajine je z namenom, da omogoči obširnejšo in temeljito diskusijo, ki naj se je udeležijo vsi člani, o problemih, ki bodo na dnevnem redu na ustanovnem kongresu komunistične stranke STO-ja, in v prvi vrsti kolektivno sestavo programa za politično akcijo v bodočnosti, sklenil odložiti ta kongres, ki bi imel biti 27. t. m., na nedeljo 31. avgusta 1947.

Okrevališče za dijake v cesarjevem gradu

Bratislava, 22. (Inpress) — Udruženje za borbo proti tuberkulozi, «Masaryk» je prejelo v dar grad v Moranskem Hutu, ki je bil last bivšega bolgarskega carja Ferdinanda. Grad bodo preuredili v okrevališče za mlade dijake in bo v njem prostora za 600 oseb. Stroški za preureditev bodo znašali 50 milijonov CK.

1,301.600 delavcev v češkoslovaški industriji

Praga, 22. (npress) — Osrednji statistični urad v Pragi javlja, da je bilo 1. avgusta 1946 zaposlenih v češkoslovaški industriji 1.208.600 oseb. Do 1. maja 1947. je to število narastlo na 1.301.600.

MOSKVA. — Letos bo sovjetska železničarska industrija zgradila 4000 stanovanj za vlakovodje in pomočnike.

PEKING. — Čangkajškov predstavnik za severno Kitajsko je odpotoval v Nanking, kjer se bodo ob priliki prihoda posebnega Trumanovega odposlanca generala Wedemeyera sestali glavni generali severne Kitajske in Mandžurije.

Romunski izdajalci sodelovali proti sedanji demokratični vladi

Bukarešta, 22. — V Bukarešti so vodilni poslanci Maniujeve kmetske stranke hoteli pobegniti v inozemstvo. Oblasti so aretirale nekaj poslancev, med njimi Mihalakeja. Načrt za pobeg so izdelovali že od konca preteklega leta s sodelovanjem z inozemskimi reakcionarnimi krogi. Pobegniti so hoteli z letalom. Bogataš Popesku in zdravnik Gafenku sta v ta namen že pridobila s podkupitvijo dva vojaška pilota. Maiu je kot voditelj kmetske stranke vedel za namen svojih poslancev in je odobril njihove načrte. Pred sodiščem je priznal, da je nameraval poslati v inozemstvo Mihalakeja in druge svoje sodelavce z namenom, da bi od zunaj ustvarili ugodno razpoloženje za odstranitev sedanjega romunskega političnega režima.

Poslanska zbornica je petim poslancem Maniujeve stranke odvzela imuniteto. Maniu je pod policijskim nadzorstvom.

Italijanska skupščina bo v četrtek razpravljala o ratifikaciji

Rim, 22. — Politična osebnost, ki je blizu zunanjega ministra Sforze, je glede stališča Sovjetske zveze v vprašanju ratifikacije mirovne pogodbe od strani Italije izjavila dopisniku «Anse», da ni sovjetski zunanji minister v zadnjem času podal nobene tozadevne izjave. Italijanski poslanik v Moskvi pa zaradi tega ni mogel smatrati, da je Sovjetska zveza spremenila svoje stališče.

Isti informator je Ansinemu uredniku odgovoril, da so tudi Madžarska, Bolgarija, Romunija in Finska ratificirale mirovne pogodbe, ne da bi čakale prej na ratifikacijo Sovjetske zveze.

V konstituanti se nekatere politične skupine zavzemajo za odložitev ratifikacije do septembra. Za razčiščenje tega vprašanja so se zbrali voditelji parlamentarnih skupin. De Gasperi in Sforza sta bila za takojšnjo ratifikacijo. Nasprotno so se vsi voditelji parlamentarnih skupin izjavili za odložitev ratifikacije na dobo po parlamentarnih počitnicah. Edinole poslanca Gronchi in D'Aragona sta podprla vladino stališče.

De Gasperi je tekom dneva dopisniku «Anse» izjavil, da je že zaprosil predsednika konstituante, naj da za četrtek na dnevni red razpravo o osnutku zakona o ratifikaciji mirovne pogodbe, ker vlada ne vidi razloga za njeno odložitev. Za jutri so napovedani sestanki parlamentarnih skupin in vodstev skoro vseh političnih strank.

Nov predor na mladinski progi

Zenica, 22. (Tanjug) — Dokončan je nov predor na mladinski progi, ki meri 144 metrov in ki je za predorom Vranduk največje delo na tej progi.

Osnovne šole na Hrvaškem

Zagreb, 22. (Tanjug) — Ljudska republika Hrvatska ima danes 3429 osnovnih šol s 6104 učitelji. V šolskem letu 1946-47 je osnovne šole obiskovalo 371.365 otrok.

Sovjetsko-angleška trgovinska pogajanja napredujejo

V Moskvi se že več tednov nudi angleška trgovinska delegacija, ki se pogaja za obnovitev trgovinskega sporazuma iz l. 1941 pod pogoji, ki bi ustrezali novim razmeram. Ko je že vse kazalo, da se bodo pogajanja prekinila, je v zadnjih dneh nastal popoln preobrat. Tega so se razveselili zlasti Angleži, ki postajajo čedalje bolj skeptični glede Bevinove akcije za izvedbo Marshallovih načrtov za obnovo Evrope. Angleško vlado je posebno zadela vest, da Truman sploh ne namerava sklicati to jesen kongresa, ki naj bi razpravljal o podelitvi finančne pomoči Evropi. Engležem postaja čedalje bolj jasno, da ameriška pomoč ne bo prišla pred začetkom prihodnjega leta in da bo Anglija zaradi tega navezana sama nase v času prihodnje zime.

Po angleških poročilih bi Velika Britanija nabavila v Sovjetski zvezi v teku treh bodočih let 5 milijonov ton žitaric. Od letošnje žetve bi prejela 1 milijon ton sovjetskih žitaric, med temi 500.000 ton pšenice. Prihodnje leto bo Velika Britanija prejela od Sovjetske zveze 1,5 milijona ton žitaric in l. 1949 1,4 do 2 milijona ton. Predstavniki sovjetske vlada so zmanjšali svoje zahteve glede nabave strojev in kemikalij v Angliji. Z druge strani je Velika Britanija pripravljena znižati obrestno mero od 4% na 1/2% za kredit v znesku 45 milijonov funtov, ki ga je odobrila Sovjetski zvezi že leta 1941. za nabavo strojev in drugega blaga na Angleškem.

Načrt za obnovo sovjetskih pristanišč

Po poročilih iz Moskve je gradbeni odbor sovjetske vlade izdelal velik načrt za obnovo in gradnjo sovjetskih pristanišč na Baltiškem, Azovškem in Črnem morju. Načrt predvideva tudi izboljšanje prometnih zvez med pristaniški in mesti. Po tem načrtu bodo v Odesi zgradili nova ogromna skladišča in nove pomole.

Po drugi vesti bodo na obali reke Kame, ki se zliva v Volgo, v bližini mesta Molotova zgradili do sedaj največjo hidroelektrično centralo, ki bo ostala v pogonu tudi v času poplav. Letos so v Ukrajini zgradili že 115 novih električnih central.

Od kod borba za iranski petrolej

Po poročilih iz Londona je angleška petrolejska družba «Anglo-Iranian Oil Company» imela v preteklem poslovnem letu 12,199.247 funtov dobička. Predsednik družbe je na občnem zboru naznanil, da je prišlo do sporazuma med to družbo in ameriškimi petrolejskimi družbami «Standard Oil Company of New Jersey in «Standard Vacuum Oil Company». Predsednik družbe je predložil, naj se delničarjem izplača za preteklo leto 30%, devidende. Poročilo predsednika dodaje, da bo po sporazumu z angleškimi družbami mogoče izboljšati instalacije in predvsem prometno zvezo med Iranom in Sueškim kanalom. Sklenjeno je bilo, da se iz Perzijskega zaliva spelje petrolejski vod do Sredozemskega morja. Prevoz petroleja preko morja se bo s tem skrajšal za 3000 milj.

Madžarski vojni ujetniki se vračajo iz ZSSR

Budimpešta, 22. (Tanjug) — V Budimpešto je prispela 30. skupina madžarskih vojnih ujetnikov iz Sovjetske zveze. Od 3. junija, ko so se začeli madžarski vojni ujetniki vračati iz Sovjetske zveze, je do danes prispelo na Madžarsko nad 45.000 ujetnikov.

Madžarski volivni zakon pred parlamentom

Budimpešta, 22. (Tanjug) — Na zadnji seji madžarskega parlamenta so sklenili, da bodo danes začeli razpravo o načrtu novega volivnega zakona. Računajo, da bodo o novem načrtu volili še v tem tednu, nakar bo parlament razpuščen.

Meja v Brdih

VIII.

MARIJA NA JEZERU

Golobrdska cerkvica (110 m) je na hribčku, pri vhodu v Idrijsko dolino kakor da je na straži med hribovskim in dolinskim svetom. Marija na jezeru ji pravijo in je božja pot, kjer se enkrat dvakrat na leto shajajo goriški in beneški Slovenci. Tu si položijo svoje marnje in utrjujejo stoletne, slovenske ljudske tradicije, ki jih ne morejo izbrisati nobene tuje sile, noben kapital, nobena šola; tu se v sladki stari govorici spaja en jezik, ki je jezik rojakov tostran in onstran Idrije, se krešejo ljudski nazori in miselnosti, se pretakajo neusahljivi sokovi enega žlahtnega rodu. Marija na jezeru je obmejna trdnjava, ki varje pod seboj doli do Mirnika in še dalje svoje podložnike, je kakor Mengorje, kjer bije plat zvona, ko je sovražnik v deželi.

Kakor čudežna znamenja nam zgodovinska dejstva izpričujejo, da se je ta rod ob Idriji ohranil še odporen, vztrajen, pristen, da je odbil silne napade tujega kapitala, ki prihaja onkraj Idrije, da se krčevito drži svoje posesti, da ga ni tuja šola pogoltnila v italijanski miselnosti, da ga ni poplava tujega elementa ob meji še izza časa avstrijske uprave potegnila v laški obmejni vrtinec, da si torej ta rod ni zlomil svoje hrbtenice.

In ta rod naj sedaj to veliko dediščino ob Idriji, to svoje posiastvo in izročilo žrtvuje neki črti zaradi pol kilometra, ki loči Mirnik od svojih nerazdružljivih udov, ki loči te ude od svojega telesa. Zaradi pol kilometra? Saj tudi tu niso ne tovarne, ne elektrarne, ne vodovodi, ne železnice! Pa vse skupaj je tako majčkeno, za kar gre, toda malemu narodu je tudi to majčkeno veliko, zelo veliko! Naravno in božje pravo je, da naj bodo Slovenci ob Idriji od Mirnika do Kožbane združeni v eno upravno-politično enoto.

DOLENJE

Na zapadnem robu Brd, kjer konča strnjeno gričevje kakor da je odrezano, se pod njim ob Idriji vleče ozek, nedolg dolinski pas od Golega brda mimo Mirnika, Dolenj, Jenkovega (Vencò) do Potrušna (Trussio) in Brčana (Brazzane). Ta dolinica, tesno ob Idrijski strugi, je v neposrednem zemljepisnem sklopu Brd in Idrija (Judrio) velja v tem delu kot glavna briška reka. Tu sredi visokega sirka in obcestnih murv ležijo Dolenje, kot najskrajnejša točka slovenskih Brd.

Ves ta ozek dolinski pas ob Idriji, pričenši od Mirnika navzdol, skupaj z obrobnim gričevjem: Skrljevo - Lože - Rutarji do potoka Krnice in morda še čez daje francoska črta Italiji. Mali potoček Krnica tudi Kóren imenovan, ki priteka po jarku med Hlevnikom in Skrljevim, namaka njive in travnike med Hruševljem-Neblem in Ložami ter pod malim mostičem, predno se zlije v Reko, preseče glavno cesto Dobrovo-Neblo-Jenkovo 1 1/2 km od Idrije pred gostilno «Pri Beponu» (že v Italiji) — dela glavno mejo v zapadnih Brdih. Ta skrajni sestavni del se je Brdom proti vsem pravilom prirode in proti vsem načelom etnografskega prava kratko in malo odsekal. Kakšnim interesom v prilog se je ta košček obmejne slovenske zemlje moral žrtvovati? Narodnostnim? Gospodarskim? Da oboje nima stvarne podlage, bomo v naslednjem navedli jasne avtentične dokaze.

DOLENJE — SLOVENSKA NASELBINA

Dolenje so nedvomno slovenskega izvora; že ime so kraju dali slovenski avtohtoni prebivalci. Tako razlagajo vsi zgodovinski viri tudi italijanski. Sistematična furlanska italijanska infiltracija se je pričela pozno, šele v drugi polovici prejšnjega stoletja. Do leta 1869 niso imele Dolenje svoje duhovnije, spadale so pod slovensko faro v Mirniku. Komaj leta 1869 se z listino nadškofijskega ordinariata v Gorici s podpisom takratnega nadškofa Andreja Gollmajerja ločijo Dolenje od Mirnika *«ob diversitatem idiomatum», zaradi jezikovne različke torej* ter nastaneta vikariata. Zanimivo je, da omenjena listina imenuje novo faro v slovenskem pravopisu «Dolenje» in ne «Dolegna», ravno tako označujejo kot «Dolenje» starejši statusi goriške nadškofije.

«Ob diversitatem idiomatum» ravno dokazuje, da se je med domače avtohtono ljudstvo vrival laški element, da so torej Dolenje in deloma Lože sprejemale komaj v polpretekli dobi tuje prišleke.

Cerkev je bila pozidana l. 1869. Prvi vikarji so bili Slovenci, ki so obvladali oba jezika. Ko so novemu vikarju določevali kongruo, so podpisali pogodbo krajevni župan, ključarji in posestniki. S par izjemami so bili vsi ti Slovenci: župan Jakončič, svetovalci Bernard'č, Zorzetič, Ambrožič, gospodarji Grdina, Velišček, Kristančič, Kolarič, Budigoj, Debenjak, Makorič in drugi. Ze ob ustanovitvi nove fare zastopajo še vedno slovenski predstavniki in slovenski kmetje — svojaki podpišejo pogodbeno listino. Kje je torej iskati pojav ali razlog «ob diversitatem idiomatum»? Dolenje tik ob Idriji so bile pred l. 1915 avstrijska obmejna postojanka s carinarnico, orožniško postajo in finančno stražnico. Po eni strani so obmejni organi različne nar

TRŽAŠKI DNEVNIK

Trst ne sme postati druga Grčija

Aretacije antifašističnih borcev, ki so krivi samo tega, da so se dosledno borili proti nacifašizmu, povzročajo med slovenskim in italijanskim antifašističnim ljudstvom vedno večji val ogorčenja in protestov. Delovno ljudstvo iz mesta in dežele nam vsak dan pošilja desetine protestnih resolucij, v katerih zahteva takojšnjo izpustitev svojih najboljših sinov, ki so posvetili svoje življenje borbi za srečnejše življenje izkoriščevanega slovenskega in italijanskega delovnega življa.

«Medtem ko se po mestnih ulicah svobodno sprehajajo vojni zločinci, fašisti, domobranci, ustaši in četniki, ZVU brez vzroka zapira antifašistične borce za svobodo, jih premešča v druga mesta, da ni od njih več nobenih vesti ter s tem ravnanjem tepta najosnovnejša načela pravice. Tako so v četrtek zvečer zaprli dva demokratična voditelja, kriva, da sta bila dosledna borca za svobodo ter da sta bila leta in leta zaprta po fašističnih zaporih.»

Tako nam pišejo Trebenci in zaključujejo svojo resolucijo z zahtevo po takojšnji izpustitvi vseh antifašističnih borcev, ki so toliko žrtvovali v borbi proti fašizmu.

Delavci tržaškega Arzenala pristavljajo: *«Možno je, da so hotele nekatere oblasti ugoditi zahtevi lista «Vita nuova», ki hoče, da bi se Komunistična partija stavila izven zakona. Ali pa hoče ZVU pričeti v naših krajih z zadnjo Trumanovo teorijo. Delavci tržaškega Arzenala pa tega ne bomo nikdar dopustili ter smo pripravljeni zatreti vsak poskus dviga fašizma, ki ga podpira Trumanov imperializem. Od ZVU pa zahtevamo pojasnilo, iz kakšnih razlogov so se izvršile aretacije, ter takojšnjo osvoboditev zaprtih tovarišev, ki so posvetili vse svoje življenje demokraciji.»*

Prebivalci rajona Stare mitnice pa ugotavljajo: *«V zadnjem času so bili aretirani številni antifašisti, ki so se borili z zavezniki za iste cilje, trpeli v nacističnih koncentracijskih taboriščih in gnili v fašističnih zaporih. Zadnje aretacije nas v marsičem spominjajo na žalostno nacifašistično preteklost. Te akcije so sad protiljudske gonje nam dobro znanih političnih krogov, ki jih je ZVU s svojim pasivnim zadržanjem hote podpirala. S tem je ZVU pokazala, da hoče v našem mestu uvesti protiljudske sisteme iz Grčije in drugih krajev. Zahtevamo takojšnjo izpustitev zaprtih antifašističnih borcev in smo pripravljeni zatreti kakršen koli manever tujega imperializma, ki hoče iz Trsta napraviti drugi Šanghaj.»*

Resolucije s podobno vsebino so poslali tudi: delavci Zadružne tiskarne, tvrdke Cicochi, pivovarne Dreher, Tovarne strojev Sv. Andreja, prebivalci Padriča, Gropade, Vicolo Ospedale Militare, Skoljeta, mladina mestnega centra in tržaškega Arzenala itd.

Odredba ZVU o imovini Dopolavora

predani ENAL-u pomeni novo ogražanje interesov delovnega ljudstva

ZVU je izdala odredbo, s katero priznava ENAL (Ente nazionale assistenza lavoratori) za pravnega in dejanskega naslednika vsega imetja bivše fašistične delavske organizacije «Dopolavoro».

Že lani je ZVU 20. III. imenovala izrednega komisarja g. Del Campo za upravitelja vsega omenjenega imetja. Zaradi že vnaprej preračunane protidelavske in protiljudske politike pa so v Trstu ustanovili ENAL, ki naj služi interesom reakcije. V odboru omenjene organizacije je med drugimi tudi Giuseppe Orbani, bivši fašist in tajnik Dopolavora.

Odredba ZVU je jasno dokazala sovražno stališče začasne uprave do organizacij delovnega ljudstva in pokroviteljsko naklonjenost in zaščito nad ENAL-om. Določeni krogi so ustanovili in izbrali to organizacijo, da bi si olajšali manevriranje proti enotnosti slovenskega in italijanskega delovnega ljudstva. Stališče ZVU pomeni očiten napad na koristi ljudstva naše pokrajine in daje hkrati potuho reakcionarnim načrtom, ki so naperjeni proti mirnemu življenju.

Da bi dosegli njihove namene hočejo povezati naše razmere z onimi v Italiji. V ta namen izigravajo domače ljudske organizacije in podpirajo uvoženi šovinizem. Vsa drugačna tolmačenja in zavijanja nimajo opravičila in so popolnoma brez vsake podlage. Po svojem namenu in ciljih so izključno le sindikalne organizacije in organizacije ljudske prosvete edini pravni nasledniki imovine bivšega fašističnega Dopolavora.

Zlasti delavstvo je zelo zainteresirano na usodi te imovine in ne more trpeti, da bi s to imovino špekulirali v šovinistične politične namene, ki niso še nikdar bili v skladu s potrebami in koristmi delovnega ljudstva.

Za časa fašizma je bilo slovensko in italijansko delovno ljudstvo prisiljeno zaradi tedanjih razmer in zaradi življenjskega obstoja vpisati se v Dopolavoro in s svojimi prispevki večati njega imovino.

Zato je nerazumljivo, kako to, da so s to odredbo izigrali in popolnoma izločili Slovence pri nasledstvu. To je še toliko huje, če pomislimo na vse krivice, ki jo je slovenski življ utrpel tekom 25 let zatiranja tudi na kulturnem polju. Krivično pa je tudi to, da so bili z odredbo namenoma prezrti interesi delovnega ljudstva na splošno.

Vse skupaj bomo še laže razumeli, če ugotovimo, da se približujemo dnevu, ko bo delovno ljudstvo naše pokrajine združeno v močni enotni sindikalni organizaciji. Zaradi tega je reakcija v skrbeh in išče možnosti za razbijaške poskuse proti delovnemu ljudstvu, za katerega gmotni in kulturni napredek se pač nikdar niso zanimali. Vsem podobnim poskusom se je doslej delovno ljudstvo vedno najodločneje uprlo in ni dovolilo nemotenega teptanja njegovih pravic.

Preklic

Spodaj podpisani izjavljam, da so vse žalivke, katere sem izrekel o tov. Benjaminu Uršiču-Minu in o tov. Ivanu Ožbotu-Nutu, neresnične in gola laž. Zato jih obžalujem in gori omenjena tovariša prosim odpuščanja.

Černe Jožef - Miren

Stavka v livarni Scabar

Zaradi odpustitve enega delavca so vsi delavci oddelkov livarne Scabar stopili predvčerajšnjim popoldne v solidarnostno stavko. Ker je zadeva odpustitve notranjega značaja podjetja, je posredoval Enotni sindikat kovinarjev.

Konec stavke pri Zelco-Locatelli

Včeraj so ponovno pričeli z delom stavbinski delavci pri tvrdki Zelco-Locatelli. Po štiridnevni stavki je tvrdka pristala na to, da ne bo odpustila delavcev. Končni sporazum zaradi božične nagrade bodo zaključili na sedežu sindikata.

Predavanja tov. Vidali-ja

Danes ob 20.30 bo predaval tov. Vidali v gostilni «Giardinetto» (ul. Giulani, ogel ul. del Rivo): «Sedaj je potrebna resnica (Lunedì): povedali jo bomo!».

Jutri bo ob 20.30 v krožku «Perossa» govoril o temi «Domoljubje ni šovinizem».

Tržačani v mesecu juniju

Vedno novi priseljenci - Vedno več porok - Kaj vse v Trstu narašča

Poročilo občinskega statističnega urada za junij nam pove, da se je v tem mesecu tržaško prebivalstvo pomnožilo kar za 1.090 ljudi. Rojstev je bilo 254, smrti pa 215. Največji prebitek je bil pri priseljencih, ki jih je bilo 1262, dočim se je izselilo samo 211 ljudi. Tako je uradno prebivalstvo Trsta narastlo na 268.325 ljudi. Poročilo ne navaja, če so med izseljence šteli tudi tiste, ki so pobegnili v tem mesecu iz Trsta iz strahu pred zaporom v zvezi z zvezi z ravnimi škandali, ki so na dnevnem redu.

Znatno so narastle v juniju tudi poroke, ki jih je bilo kar 253, dočim je maja stopilo v zakonski jarem samo 217 parov. Od tega je bilo civilnih porok 15. V 201 primeru je bila nevesta mlajša od ženina, in sicer v 6 primerih okrog 15 let in v 4 pa celo nad 16 let; največ, namreč 110, jih je bilo le z majhno razliko od 1 do 4 let. Pri 52 parih pa je bilo boljša polovica starejša od moškega, in to v 3 primerih od 4 do 8 let in v 6 primerih celo od 8 do 14 let.

Otrok je bilo rojenih 99 na domu in 155 po bolnicah in porodnišnicah. Prvenstvo imajo tokrat deklice, ki jih je prišlo v to solzno dolino 130, dočim je bilo dečkov le 118.

Umrlo je v juniju 215 ljudi, od katerih 44 iz drugih občin, ki so bili po večini v bolnišnicah, kjer je ta mesec umrlo 140 ljudi. Zaradi nesreč po cestah, v morju itd. je umrlo 10 ljudi. Otrok z manj kot enim letom starosti je umrlo 19, dočim jih je bilo 6 mrtvorojenih.

V primeri s prejšnjimi leti smo imeli samo leta 1940. več porok v juniju, ko jih je bilo kar 295. V nobenem naslednjih let število ne doseže niti 180 parov. Rojstva so pa že v primeru z lanskim junijem, ko jih je bilo 334, padla za 80 otrok. Primerov smrti je sicer 23 več kot lani, ko jih je bilo 193, vendar je v vseh ostalih letih od 1940. dalje bilo več smrtnih primerov kot v letošnjem juniju.

In vseh teh in drugih številk opažamo, da v Trstu marsikaj narašča. Tako n. pr. narašča število prebivalstva, ker je tukaj najbolj varno za mednarodne zločince; narašča brezposelnost med delavstvom, ker je šel denar, ki ga je prejel urad za javna dela, v druge namene oziroma žepe, ker podjetniki nočejo začeti z delom in obnovo itd. Narašča tudi draginja, katere delavske plače z vsemi protesti, stavkami in pogajanji, ne morejo dohiteti, ampak ostanejo vedno bolj daleč za njo. Narašča, ali bo narastla tudi policija, zlasti po prihodu one iz Gorice in Pulja, ki se nam obeta v bližnji bodočnosti.

Resnici na ljubo so pa tudi stvari, ki ne naraščajo. Tako n. pr. so življenjski obroki na nakaznice vedno isti, in še to le v najboljšem primeru. Pri gradnji novih hiš je še vse pri starem kakor tudi pri pogozdovanju in pri drugih podobnih delih. Enako je pri industrijski proizvodnji in v ladjedelnicah, kjer le kakšna manjša ladja v popravilu kali svečan mir. In življenje v Trstu gre neizprosno dalje po svoji poti.

Strela je udarila

Strela. V ponedeljek, 21. t. m. okoli 8.30 zjutraj je med nevihto udarila strela v električno transformatorsko kabino v vasi. Kljub takojšnji intervenciji vaščanov je ogenj uničil kabino s transformatorjem in z vsemi aparati ter prizadejal okoli 2 miljona lir škode. Omenjeno kabino so zgradili 1915. leta vaščani Sempolaja, Prečnika, Praproti in Trnovice s prostovoljnim delom. Vaščani so sedaj zopet ostali brez luči ter upravičeno zahtevajo od pristojnih oblasti, da zgrade novo transformatorsko kabino.

KOLEDAR

Sreda, 23. julija
Apolinarij, Brana
Sonce vzhaja ob 5.32, zahaja ob 20.42. Dolžina dneva 15.08.
Jutri 24. julij
Kristina, Ratimir

Spominski dnevi

1919: *je bila ustanovljena v Ljubljani slovenska univerza.*

Največ ljudi vidi nos in srečo drugih mnogo bolj, kakor svoj nos in svojo srečo.

Preskrba

Izredna delitev testenin v mestu za brezposelne, upokojence in reveže se prične z današnjim dnem. Upravičeni potrošniki prejmejo na odrezek 10 c dodatne nakaznice 3 kg testenin (30% dolgih, 70% kratkih) po ceni 44 lir za kg.

Testenine za delavce podeželskih občin. Delavci podeželskih občin z dodatno nakaznico (za težke in najtežje delavce) prejmejo 600 gr. belih testenin ZVU.

Na petnajstdnevno nakaznico prejmejo delavci podeželskih občin, ki so zaposleni pri delih za zavezniško vojsko, 300 gr istih testenin.

Izidi sindikalnih volitev

v tovarni «Ligure Triestina» — odbor: ES 1+1, DZ 1; delegati: ES 3, DZ 1. Tovarna «Nettuno» — odbor: ES 3, DZ 2; delegati ES 4, DZ 2. Trgovci z živili in mešanim blagom — delegati: ES 3, DZ 1.

Kmetijska in nabavna zadruga

v Trstu obvešča kmetovalce, ki so naročili sadike nanoškega zelja, naj jih takoj dvignejo v prodajalni zadruge, ul. Mercandante 4.

Slovensko gospodarsko udruženje

v Trstu obvešča svoje člane, da je dospela velika količina svežih jajc po zelo ugodnih cenah. Informacije v pisarni, ul. F. Filzi 10-I, tel. 78-08.

Stavkovni odbor brivcev in frizerjev

poziva vse stavkajoče te stroke, da se zglasijo dnevno med 16. in 18. uro v ul. Zonta 2-I, soba 1 zaradi podpore.

Prosvetno društvo «I. Cankar»

sporoča, da je bilo izžrebano prvo darilo loterije. Lastnik srečke št. 20 (zeleni listek) naj dvigne darilo.

O gospodarstvu

bo predaval tov. Janko Furlan v četrtek, 24. t. m. ob 21. uri v dvorani kina v Nabrežini.

Poziv

Godbeni odsek Prosvetnega društva v Nabrežini vabi vse godbe, ki se še niso prijavile za sodelovanje ob priliki 50. obletnice nabrežinske godbe, dne 27. t. m., da to takoj store, ker dan proslave je blizu.

Vsaka godba naj pošlje naslov komada, ki ga misli izvajati!

Odbor.

Zveza primorskih partizanov

poziva vse svoje člane, ki so trenotno brezposelni, da se zglasijo čimpreje na sedežu zveze. Korzo 19, z vsemi potrebnimi dokumenti. V ta namen bo uradovanje dnevno od 18. do 20. ure.

Natečaj

za sprejem dijakov v triletno šolo industrije papirja in celuloze

Generalna direkcija zvezne industrije celuloze, lesovine in papirja odpre 1. oktobra 1947 svojo triletno šolo industrije papirja in celuloze v Polju pri Ljubljani. Poleg teoretskega pouka se bodo vršile praktične vaje v bližnjih tovarnah «Papirnica Vevče» in «Celulozna tovarna Goričane».

V prvi razred industrijske šole se sprejmejo učenci, ki so dokončali najmanj dva razreda srednje ali druge sorodne šole in niso starejši od 16-18 let. Učenci, ki bodo uspešno dokončali to šolo, bodo postali kvalificirani delavci za industrijo papirja in celuloze, imeli pa še tudi možnost doseči kvalifikacije.

Za vse učence je preskrbljen tudi internat. Uprava internata bo učence oskrbovala z obutvijo, obleko, perilom, hrano, šolskimi in drugimi potrebščinami. Za vzdrževanje v internatu bodo učenci plačevali mesečno 700 dinarjev, če jim pa ekonomske prilike tega ne bodo dovoljevale, bodo brezplačno sprejeti v internat.

Prošnje za vpis v šolo in sprejem v internat je treba dostaviti najkasneje do 15. avgusta t. leta Generalni direkciji v Ljubljani. V šolo in internat bo sprejetih največ 30-35 učencev.

Poleg kolkovane prošnje z 10 dinarji je treba predložiti:

1. Izpolnjeno «Vprašalno polo», katero mora potrditi pristojni ljudski odbor. «Vprašalna pola» se kupi pri Državni založbi Slovenije v Ljubljani, pri okrajnih prosvetnih oddelkih in v personalnem oddelku Generalne direkcije.
2. Spričevalo o dokončanih dveh razredih srednjih ali drugih sorodnih šol.
3. Zdravniško spričevalo o zdravju učenca, kolkovano s 5 dinarji.

Potni stroški za prihod v šolo in za odhod na domove v času šolskih počitnic se bodo učencem povrnili.

O rešitvi prošnje za sprejem v šolo bodo učenci pravočasno pismeno obveščeni.

Generalna direkcija zvezne industrije celuloze, lesovine in papirja. — Ljubljana, Dunajska cesta 1a/II.

Rojstva, smrti in poroke

Dne 22. julija 1947 se je rodilo v Trstu 12 otrok, umrlo je 10 ljudi, poroke pa so bile 4.

CERKVENE POROKE: nataka Anton Balocco in zasebnica Lilijana Battistelli, mehanik Harry Bentzien in zasebnica Marija Osvald, raznašalec Albin Skabar in uradnica Irma Kravania, čuvaj Michelino Lombardi in zasebnica Olga Gustin.

UMRLI: 84-letni Ugo Goleusio, 42-letni Federico Tomicich, 33-letni Marij Mahne, 25-letna Alojzija Gherdol, 45-letni Bruno Chersi, 60-letna Olimpija Azzoni, 63-letna Marija Ivancich, 6 mesecev star Carmelo Olgaro, 69-letni Jožef Veljšček, 74-letni Jožef Tomat.

CENE NA ŽIVILSKEM TRGU

Koper 22. julija

Živila kg	Cene na debelo lir	Cene na drob. lir
Hruške ...	15-25	18-30
Breskve	30-40	36-48
Slive	8-16	10-20
Smokve	30	36
Grozdje	50	60
Jabolka	8-12	10-15
Špinača	—	30
Meloni	25	30
Lubenice ...	20	24
Češplje	18	22
Krompir ...	20	24
Radič	—	45-60
Solata	—	30
Buče	10	12
Fižol v stročju	15-35	18-42
Fižol rdeči ..	55	66
Kumarice ..	10	12
Zelje	22	25
Paradižniki .	8-12	11-15
Čebula	25	30
Česen	85	100
Melancane .	25	30
Paprika	40	48
Mleko (liter) .	—	35
Jajca (kom.) .	—	16

Komorni zbor

potrebuje še nekaj tenorjev. Kdor ima prijeten glas in primeren posluh ter veselje, naj se javi pri pevovodji. U. Vrabou v četrtek ob 19. uri v Vicolo Ospedale Militare 2.

Izgubljeno

Šakaida Jožef, cestar iz Ribenberka 58, je izgubil na novi cesti v Prvačini denarnico s 120 lirami in zlato uro. Poštenega najditelja naprosa, da mu jo vrne proti nagradi.

Radijski sporedi

v sredo, 23. julija

TRST II

7.30. Koledar, jutranja glasba. 7.45. Napoved časa in poročila. 11.30. Salonski orkester. 12.00. Novi svetovni vojni mlad oficir, nato pa aktivni oficir Rdeče armade, je bil ponosen nanjo, na to armado, ki ji je imel čast pripadati.

Ali razumete, kakšen je bil tedaj, po vsem tistem, kar smo bili preživeli, smisel tega preprostega stavka: «Polk je — rezerva komandanta divizije»?

Pomenil je, da je po proboju Nemcev, po dveh ali treh kritičnih dneh in nočeh, divizija ponovno stala pred sovražnikom, razvrščena za obrambno borbo, z močno rezervno skupino, ki je bila postrojena v bližnjem zaledju. Ta preprosti stavek je pomenil, da je pred hitlerjevci, ki so se bili prebili, ponovno vzpostavljena fronta, da je Moskva prav kot doslej zaščitena.

Bataljon je hodil in hodil. S pretečim bobnenjem so drveli mimo topovi.

Od nekod se je pojavil Panfilovljev adjutant, mlad podporočnik rdečih lic. Pozdravil me je:

— Tovariš Momiš-Uli! Izvolite k generalu!

— In kje je?

— Pojdiva. V oni hišici. General je, vesten, pogledal skozi okno: Kaj je to, odkod tolikšna vojska?

In adjutant se je nasmejal.

Poklical sem Rahimova ter mu ukazal, da razvrsti moštvo za počitek. Nato sem stopil za adjutantom.

4.

Šel sem skozi predsobo, kjer so se bili nastanili telefonisti z aparati in kjer so dežurali oficirji iz štaba, ter nato stopil k Panfilovu. Živahno se je dvignil izza mize, na kateri so tudi bili telefoni in kjer je bil preko vse mize razprostrt topografski zemljevid.

Izprsil sem se, hotel sem raportirati, toda Panfilov me ni pustil. Naglo mi je stopil naproti, prijel me je za roko in jo krepko stisnil — stisnil mi je ni po rusko, marveč kot je to navada pri mojem narodu, pri Kazahih, z obema rokama.

— Sedite, tovariš Momiš-Uli, sedite... Ali hočete čaja? Ali bi se ne hoteli nekoliko pokrepčati?

In ne da bi počakal na odgovor, je odprl vrata in dejal nekomu:

— Prinesite kosilo, samovar... in vse kar je treba.

Nato se je obrnil k meni. Njegov nasmeh, njegove majhne oči, komaj opazno poševne in prav malo nalikujoče mongolskim, so bili ljubeznivi.

— Sedite. Pripovedujte. Ali ste izgubili mnogo mož?

Sporočil sem mu izgube.

— Ali ste pripeljali ranjence s seboj?

— Sem, tovariš general.

— Ali ste ukazali, da se moštvu da hrana? Da se odpočijejo, posušijo?

Stopil je k telefonu, pozval načelnika štaba divizije in ukazal, naj se takoj javi v štab armije Rokosovskemu, da je v Volokolamsk prišel cel bataljon, ki se je bil prebil iz sovražnikovega zaledja.

Nato je Panfilov poslušal preko telefona nekakšno sporočilo, se nagnil nad zemljevid ter začel o nečem izpraševati. Ujel sem:

— Torej s severa? Ali je vse mirno? Kdaj ste prejeli zadnje sporočilo od tam? In pozneje? Jaz ne zaupam, veste, temu ratišču. Vprašajte še enkrat, razčistite... In pošljite, prosim vas, k meni kapetana Hofmana z vsemi obvestili!

(Se nadaljuje)

VESTI S PODEŽELJA

Zborovanje partizanov istrskega okrožja

V nedeljo so se v veliki dvorani Ljudskega doma v Kopru zbrali partizani iz vsega novoustanovljenega okrožja, da se pogovore o svojih sedanjih nalogah. Ugotovili so povečano gonjo reakcije proti vsemu, kar je naprednega in poizkus, da bi čimbolj spravili ob ugled bivše borce za svobodo. Tako zapirajo v Grčiji vse, ki so nasprotni sedanjemu režimu, tako so zaprli tudi v Trstu naše tovariše. Partizani ne bodo več tega dopuščali. Prvi so se borili proti fašizmu, zato da bodo tudi danes prvi branili resnične demokratične svoboščine. Istra ni zastonj vsa posejana z grobovi in naše žrtve ne smejo biti zaman. Zato bo naše geslo še vedno «Smrt fašizmu».

Po govorih je sledila izčrpna diskusija, v kateri je prišla do izraža odločnost vseh, da bodo do kraja branili pridobitve narodno osvobodilne vojne. Konferenco so zaključili s sklepom, da bodo še bolj utrdili organizacijo ZPP.

ČEŽARJI

Kulturna prireditev. V nedeljo je bila pri nas velika kulturna prireditev — festival slovensko-italijanske pesmi. Nastopilo je šest zborov in člani Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta s sliko iz osvobodilne borbe: «Mrtveci za vasjo». Pevski program je posebno dvignil svetoivanski zbor «Slavko Škamperle». Vsa prireditev je bila na dostojni višini. Poglobila je kulturne stike med delovnim ljudstvom obeh narodnosti v okreju, posebno pa še s tržaškimi pevci, ki nam bodo nudili od sedaj naprej največ pobud za vztrajno delo na kulturnem polju.

Kljub temu da je zjutraj padal dež, se je zbralo na kraju Kortina veliko ljudstva iz vseh bližnjih in daljnjih vasi. Vsi so hoteli prisostvovati tej prvi skupni slovensko-italijanski kulturni manifestaciji. Lahko rečemo, da je prireditev v polni meri dosegla svoj namen. Vaški pevski zbori, ki so oživeli po 25 letnem prisilnem molku, so nastopali z izbranimi točkami. Mogočno je zadonela slovenska in italijanska pesem o novem življenju, ki si ga tu na tej zemlji v najlepšem razumevanju gradita slovenski in italijanski delavec, slovenski in italijanski kmet.

IZOLA

Pismo s počitniške kolonije v Gornji Lendavi. Ana Marija Menis iz Izole je s počitniške kolonije v Gornji Lendavi pisala svoji materi pismo, v katerem pravi med drugim: «Draga mama, zelo sem zadovoljna, da bom še ostala v koloniji. Jem dobro in mnogo, tako da sem se še zredila ter sem lepo rdečelična. Pozdravlja in poljublja te tvoja mala Marija.»

Skrb za prehrano ljudstva v coni B

Ljudska oblast na vse mogoče načine skrbi, da delavci, ki ne štedijo svojih moči pri obnovi domovine, ne trpijo pomanjkanja. Tako bo okrajni odbor Enotnih sindikatov v Kopru te dni razdelil težkim, srednjim in lahkim delavcem po 1 kg olja ali masti, 2 kg ječmenčka, 250 gr sladkorja in tedensko po 250 gr zmrznjenega mesa. Te dodatke bodo delile vse delavske zadruge, Spaccio Arrigoni v Izoli, vse poslovalnice «Ljudnaproz» v Kopru, Izoli, Piranu, Portorožu, Sv. Luciji, Sv. Jerneju, Sičovljah, Strunjanu, Kortah, Škocijanu, Smarjah, Marezigah, Sv. Antonu in Dekanih. Meso pa bodo delile vse mesnice.

Odrezki živilskih nakaznic za dvig navedenih dodatkov bodo veljavni do 10. avgusta t. l. Navodila dobijo vsi delavci na krajevnih in mestnih LO.

KRONIKA

Oddajni radio so našli

Pretekli ponedeljek so našli pod stopnicami hiše št. 14 v ul. Boccaccio tri zaboje, v katerih so bili sestavni deli za sprejemni in oddajni radijski aparat vrste Marina-Marconi. Pravijo, da je aparat neraben, ker mu manjkajo elektronke in je tudi sicer pokvarjen. Našla ga je civilna policija, ki je hotela napraviti v hiši preiskavo v nekem stanovanju. Policija vodi preiskavo, da bi dognala, kako in zakaj je prišel radio pod stopnišče.

Tatovi bi radi študirali

Obrtniki in mali industrijci, ki imajo svoj sedež v ul. Udine št. 1, so imeli do pred kratkim svojo knjižnico v ul. R. Manna št. 1. Pri pregledovanju knjig pa so ugotovil, da so jim neznani tatovi odnesli 6 zvezkov: «Storia dell'Arte, ki jih je spisal Venturi in še več drugih knjig v skupni vrednosti nad 100 tisoč lir. Vidi se, da je sedaj tudi v tatinskem poklicu potrebna večja izobrazba in so verjetno zato tatovi obiskali to knjižnico. Policija se tudi zanima za ukradene knjige in njihove sedanje lastnike. Ker pa so pozabili pustiti svoj naslov, jih do sedaj še ni mogla najti.

Prepir s srečnim koncem

Trisolini Alfredo, 36 let star in doma iz Sicilije, ki stanuje sedaj v ul. Settefontane 75, se je sprl z Fulvijem Rocco, kateri je zahteval od njega 104 tisoč lir, ki mu jih je bil pred časom posodil. Prepiru je napravil konec nek civilni policaj, ki je oba spremil na policijo. Inšpektor Bucca je zaslišal oba in, kot se spodobi v sedanjih časih, predlagal kompromis, na katerega sta pristala oba prepirljivca. Tako sta se pobotala za dolžno vsoto in za rok povračila ter mirno odšla zopet domov.

Kadar je stanovanjska kriza

Junija meseca je stanovanjski urad dodelil eno sobo v stanovanju družine Ferrari v ul. d'Azeglio št. 2 družini Prelazzi, ki je bila v stiski za stanovanje. Nekaj dni za tem je Prelazzi plačal 10.000 lir zato, da bi mogel v sobo. Vendar gospodinja Ferrari nikakor ni mogla trpeti novih sostanovalcev in jim je na vse načine nagajala. Najprej jim je zaprla vodo, nato luč in ko še vse to ni pomagalo, je nekega dne, ko je gospa Prelazzi šla na trg, zamenjala ključavnico pri vratih in zaklenila stanovanje.

Ko se je Prelazzi vrnila s trga, je nastal med njima prepir, da so jih morali pomiriti sosedje. Ze prej so Prelazzija ovadili v ul. Caprin pri civilni policiji, češ da ima ponarejene dokumente, kar pa se je izkazalo kot neresnično.

Obnašanje družine Ferrari ni niti utemeljeno niti zakonito, ker je Prelazzijeva družina prišla v stanovanje na zakonit način in redno plačuje najemnino. Posebno gospa Ferrari, ki je mati marešala pri civilni policiji, bi morala dati zgled v tem oziru.

Aretacije žensk

Nravstveni oddelek goriške policije je preteklo noč zaprl dve moralno sumljivi ženski, in sicer 49 letno Ano Giocatti iz Trsta, in 38 letno Bernardo Markič iz Gorice. Po zdravniškem pregledu ju bodo ali spravili pod ključ ali na izpustili.

Tržaški otroci so se vrnili s počitniške kolonije v Kranju

V ponedeljek zvečer so se zbrale matere pred Domom pristaniških delavcev, da pričakajo vrnitev svojih otrok. Težko so čakale mamice, posebno ko je prišlo sporočilo, da ima vlak enourno zamudo. Marsikatera ni strpela tam in v neupravičenih skrbeh odhitela na postajo, kjer jim je ob prihodu otrok težko dopovedati, da morajo otroci najprej v Dom zaradi kontrole.

Otroci so prihiteli iz vlaka veseli, nasmejani, a tudi zaspani. Njihovi jezički so se pri mamicah kmalu razvezali. «Veš mamica, tudi čokolado smo dobivali!» In kaj še: meso, «pašto», zelenjavo, juhe, slaščice, sadja. Povprečno so otroci pridobili na teži po 2 kg.

V dvorani Doma je bil nemir, kajti otroci so morali zadovoljiti radovednost mater. V tem živahnem žuborenju besed in vzklikov je bil predan tržaškim pionirjem rdeč prapor na črnem kovinskem postavku, darilo mladih delavcev iz Kranja. — Počasi se dvorana prazni. Nekam trdo držijo mamice svoje malčke, ko odhajajo proti domu.

16 otrok je po nasvetu zdravnika ostalo zaradi zdravljenja v Kranju. Za prizadete matere ni bila prijetna novica, vendar so se potolažile ob misli, da bodo tam prej ozdravili kakor doma.

Nove aretacije zarad javnih del

Nepotreben predor in dvigalo - Podražitev izlicitiranih del - Čeki govorijo

Predvčerajšnjim je krožil po mestu glas o nadaljnjih treh aretacijah ljudi iz podjetij, ki so zapletena v afero javnih del. Počasi prihajajo v javnost tudi imena posameznih aretirancev, čeprav uradno še niso bila objavljena. Morda čaka zavezniški obveščevalni urad, da bodo že vsi vedeli, kdo je pod ključem in nato bo pa še on sporočil imena, da «obvesti» občinstvo. Tako je sedaj javna tajnost, da je med aretiranci tudi Sereni, družabnik podjetja «Sereni e Piccin» s sedežem na Korzu št. 23. Vendar vseh aretirancev ne pridržijo v zaporu, da ne bi popolnoma ustavili onih del, kjer bi trpelo preveliko škodo delavstvo. Tako so izpustili nekega lesnega trgovca, ki pa je moral predhodno položiti pri neki banki 3 milijone kavcije.

Tvrdka «Farsura» je dobila delo za zgraditev 4 km dolge nove ceste in 450 m predora v Istrski ulici. Inž. Alquanti pri uradu za javna dela pa je kritiziral načrt, posebno kar se tiče tlakovanja ceste. Več dni so razpravljali o tem vprašanju in je zadeva prišla končno majorju Richardsonu v roke. Čeprav se ta razume na tehnična dela kot osel na boben, vendar je potrdil prvotni načrt. Pri poznejšem delu so se izkazali Alquantijevi ugovori kot zelo utemeljeni; Farsura pa je potrošil za delo preko 200 milijonov in vendar še zdavnaj ni končano ter predvidoma ne bo končano niti do konca leta. Pri tem podjetju sta vodila dela inž. Brischi in geom. Russi.

Eno izmed del, ki ne predstavlja nobenih praktičnih koristi, pač pa razmetavanje milijonov, je predor pod sv. Justom. Izvršitev tega dela je bila poverjena Antonu Lanariju. V načrtu so imeli tudi dvigalo, ki bi peljalo iz predora k Sv. Justu. Vse to je požrlo ogromne milijone, ki bi bili tako krvavo potrebni za obnovo delavskih hiš in stanovanj. Tudi oporni zid pod jezuitskim zaporom je prevzelo to podjetje na ime Alide Lanari. Ta je bila najnižji ponudnik za vsoto 40 milijonov lir. Zečez mesec dni pa so zahtevali nov pregled dela in «komisija» je dvignila nakazilo za to delo na 52 milijonov.

Tako naknadno dviganje proračuna je bilo mogoče zato, ker je imel Lanari često maj. Richardsona in tudi druge njegove pajdaše v gosteh v Gradežu, kjer je imel več vil in je bil znan kot nekak «vladar zlatega otoka». Tam je ukazoval on in tam je tudi dosegel, kar je imel v načrtu.

Podjetnik Cucchiani iz Milana in Comelli iz Trsta sta po posredovanju majorja Richardsona ustanovila novo gradbeno podjetje. Med drugim so poverili tej novi družbi preureditev šole v ul. Besenghi v vojaško bolnico, za katero je bilo določenih 24 milijonov. Zanimivo je, da je bilo podjetje vpisano z zmogljivostjo del do 10 milijonov. Vendar pa tudi to ni bilo dovolj in so za dokončana dela prejeli kar 50 milijonov, potem ko so jih že v 40 dneh dokončali.

Pri preiskavi na Comellijevem stanovanju so našli čekovno knjižico, iz katere je razvidno, da je ta gospod izplačal čeke z mastnimi vsotami na ime raznih civilnih in vojaških osebnosti, ki so sedaj v zaporu. To dejstvo nam lahko razloži potek zgoraj navedenih del in pa naglo obogatitev Comellija, o kateri smo že pisali.

FIZKULTURA

Češkoslovaška-Italija 85:79

Pomebna zmaga češkoslovaške lahkoatletske reprezentance v Pragi

V nedeljo je dosegel češkoslovaški šport z lahkoatletsko zmago nad reprezentanco Italije odličen uspeh, saj so se Cehoslovaki s to zmago uvrstili med evropsko lahkoatletsko elito. Lahkoatletski dvoboj je bil v Pragi pred 20.000 gledalci. Cehoslovaki so dosegli 9 zmag, Italijani pa 5 zmag. Tehnični rezultati dvoboja so:

Tek na 100 m: 1. David (ČSR) 10.9; 2. Perucconi (Ital.) 11; 3. Paraček (ČSR) 11; 4. Monti (Ital.) 11.1.

Tek na 110 m čez zapreke: 1. Albanese (Ital.) 15; 2. Tosner (ČSR) 15.2; 3. Russo (Ital.) 15.3; Sneider ČSR) 15.4.

Tek na 200 m: 1. David (ČSR) 21.7; 2. Siddi (Ital.) 22.1; 3. Paraček (ČSR) 22.3; 4. Perucconi (Ital.) 22.4.

Met diska: 1. Consolini (Ital.) 50.31 m; 2. Tosi (Ital.) 46.96 m; 3. Knotek (ČSR) 45.81 m; 4. Botak (ČSR) 42.26 m.

Tek na 1500 m: Cevona (ČSR) 3'57"; 2. Vomačka (ČSR) 3.58; 3) Fiori (Ital.) 4.03; 4. Fracassi (Ital.) 4.10.

Met kladiva: 1. Knotek (ČSR) 53.54 m; 2. Taddio (Ital.) 50.80 m; 3. Castagnetti (Ital.) 48.95; 4. Struhar (ČSR) 39.77 m.

Tek na 400 m. 1. Mijssoni (Ital.) 49"; 2. Paraček (ČSR) 49.5; 3. Rek (ČSR) 50.4; 4. Lanzi (Ital.).

Skok v višino: 1. Hausenblas (ČSR) 1.90 m; 2. Campagner (Ital.) 1.90 m; 3. Tonko (ČSR) 1.80 m; 4) Bernes (Ital) 1.80 m.

Štafeta 4x100 m: 1. Italija (Siddi, Perucconi, Monti, Bassetti) v času 42.1; 2. Češkoslovaška (Lambert, Laznička, Paraček, David) v času 42.7.

Tek na 5000 m: 1. Zatopek (ČSR) 14'17"; 2. Nocco (Ital.) 15.14; 3. Bevilacqua (Ital.) 15.16; 4. Dolanscky (ČSR) 15.56.

Skok v višino s palico: 1. Kreyca (ČSR) 4.10 m; 2. Romeo (Ital.) 3.90 m; 3. Dratič (ČSR) 3.70 m; 4. Consi (Ital.) 3.40 m.

Met kopja: 1. Kisserwetter (ČSR) 65.68 m (nov češkoslovaški